

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie EU-zaken

Aan de voorzitters van de vaste Kamercommissies

Plaats en datum: Den Haag, 15 oktober 2026
Betreft: EU-voorstel 'Voorbereiding op een Bredere Europese Unie' (COM (2026)705)
Ons kenmerk: 2026Z22105/ 2026D50937

Geachte voorzitters,

In deze brief informeert de vaste commissie voor Europese Zaken u over het nieuwe voorstel van de Europese Commissie, getiteld '[Voorbereiding op een bredere Europese Unie](#)' (COM (2026)705). In deze niet-wetgevende mededeling doet de Europese Commissie institutionele hervormingsvoorstellen, ter voorbereiding op een eventuele uitbreiding van de Europese Unie met één of meerdere lidstaten. Deze voorstellen moeten de effectiviteit van Europese besluitvorming te verbeteren, die zonder Verdragswijziging gerealiseerd kunnen worden en uw commissie mogelijk raken. Ook worden waarborgen voorgesteld om democratische achteruitgang bij kandidaat-lidstaten te voorkomen. Daarnaast gaat de Europese Commissie in op mogelijkheden om goed-presterende kandidaat-lidstaten al (deels) mee te laten doen op bepaalde beleidsterreinen voordat zij lid zijn van de EU (geleidelijke integratie). Bij de mededeling hoort een onderliggend [analyse](#) van beleidsterreinen waarop volgens de Europese Commissie mogelijk aanpassingen nodig zijn als EU-uitbreiding plaatsvindt. Beide documenten hebben mogelijk impact op verschillende beleidsterreinen binnen uw commissie.

De belangrijkste voorstellen in de mededeling zijn:

Effectiever bestuur

- Vaker besluiten met gekwalificeerde meerderheid, bijvoorbeeld op het terrein van sancties, mensenrechten, civiele missies (Buitenlandse Zaken), energiebelasting, bestrijden van belastingfraude (Financiën).
- EU-instellingen efficiënter inrichten, bijvoorbeeld door minder Europees Commissarissen, minder Europarlementariërs en een andere zetelverdeling.
- Vaker werken met kopgroepen van tenminste negen lidstaten die op specifieke dossiers nauwer willen samenwerken (zoals bij het Europees Openbaar Ministerie).
- Verminderen van nationale ratificatie bij internationale overeenkomsten tussen de EU en derde landen (Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking).

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.eu@tweedekamer.nl

Geleidelijke integratie

- Kandidaat-lidstaten al vóór volwaardig EU-lidmaatschap stapsgewijs laten deelnemen aan onderdelen van EU-beleid en bepaalde EU-programma's (bijvoorbeeld op het gebied van interne markt, defensie, SEPA, *Roam like at home*, Erasmus+, Creative Europe, Horizon Europe) (o.a. Economische Zaken; Defensie; Digitale Zaken; Financiën; Onderwijs, Cultuur en Wetenschap). Deze voorstellen sluiten aan bij eerdere initiatieven van de Commissie, zoals het Groeiplan Westelijke Balkan.

Gevolgen van uitbreiding voor het EU-beleid

- In de uitgebreide [analyse](#) bij de mededeling licht de Europese Commissie toe wat de mogelijke effecten op vrijwel alle beleidsterreinen kunnen zijn, zoals justitie en veiligheid, interne markt, concurrentievermogen, klimaat en energie, mobiliteit, landbouw, cohesie, buitenlandse zaken en defensie.
- Uitbreiding kan volgens de Europese Commissie het EU-beleid versterken door een grotere interne markt, sterkere industriële capaciteit, betere infrastructuur en nauwere samenwerking op het gebied van veiligheid, energie, digitalisering en defensie. Daarvoor moeten kandidaat-lidstaten het EU-recht daadwerkelijk kunnen uitvoeren, over voldoende bestuurlijke en toezichthoudende capaciteit beschikken en investeren in onder meer grensbeheer, het douanesysteem, energie- en vervoersnetwerken en landbouw- en voedselveiligheid. Tegelijk vraagt uitbreiding om aanpassing van EU-beleid en -instrumenten, onder meer op het terrein van cohesie, landbouw, klimaat, interne markt en externe betrekkingen, waarbij volledige aansluiting bij het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid een belangrijke voorwaarde is.
- De Europese Commissie concludeert dat EU-uitbreiding kan worden opgevangen binnen het bestaande Verdragskader, maar dat daarvoor wel aanpassingen nodig zijn in beleid, bestuur, begroting en uitvoering van zowel de EU-lidstaten als in de voorbereiding van de kandidaat-lidstaten. Op de meeste beleidsterreinen betreft dit volgens de Commissie een beheersbare uitdaging, met uitzondering van het landbouwbeleid bij een eventuele toetreding van Oekraïne. In dat geval zijn grotere aanpassingen en wijzigingen nodig.

De Europese Commissie verzoekt de Raad en het Europees Parlement om binnen hun respectieve bevoegdheden werk te maken van de institutionele voorbereidingen en beleidsmaatregelen. Samen met de lidstaten en de uitbreidingslanden koppelt de Europese Commissie deze voorbereidingen aan de voortgang van de toetredingsonderhandelingen en breidt het de geleidelijke integratie op strategische gebieden van wederzijds belang uit.

U kunt in de toekomst mogelijk voorstellen verwachten op uw beleidsterrein die uitwerking gaan geven aan deze mededeling en de onderliggende analyse. U zult hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd worden.

Hoogachtend,

R.F. van Meetelen

voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.eu@tweedekamer.nl